

מסורת הש"ס

^(א) [שבת מו.ו.שנ"ג, ב]
^(ב) עו. פו. א.
^(ג) וינמות מנ. נדה סב. ועי' תוס' שם ד"ה ר"ח, ד.
^(ד) לעיל ת. ע"ש ט.
^(ה) ע"ש ושי"ג.
^(ו) בנהרש"ם אחא חנר קטנה שנפרלה לגדולה וכן הובא משנה דהכא לעיל ת. ט. ורי"מ מלשון רש"י דהכא ד"ה הגדול וכי' דומיא דחנר קטנה שנפרלה לגדולה וכי' אלג ברב אלפס יש כניסר' הספרים וכן הובא בסוגין בעי"ב והא תנן חנר גדולה וכי' וכן עוד לקמן דף גז.
^(ז) שייך לעי"ב,
^(ח) [גיל אפילו וועי' בריב"א, מורכב],

הגהות הב"ח

^(א) רש"י ד"ה ויני אמר ר' יוחנן הכי הלכ' כר' ששעון דהצירות רשות אחת ואפילו עירבה הס"י:
^(ב) תוס' ד"ה אף ורי' דלעיל נ"ב דף פ"ט:

מוסר רש"י

הלכה כסתם משנה. רבי סידר המשנה ובשראה דברי חסד ושריו צעניו דברי ססם ולא חסרי כס' אומרו עליהן כדי שלא יחו שטיים מפני יחיד ונחלין כאלו נטו מפני המדויסם ויעשו כמותן (ביצה ב.). וירחוב ארבעה. משום סיפא דנקט ליה דנטי למתני ויר' בנלאש פירות אלג עולין מכאן ואכלין ובגדנז שלא יורידו למטה דחשיב רשותא חלופי נפשיה ולא מיטביל לא לגבי האי ולא לגבי האל, אבל לענין מהייה מחילה ככל דהוא פותח הי סקמיה ואין מערבין אחד (עירך עו.). וכי רבי לא שגאה. רבי שסידר את המשנה לא שגא שמהא משנה, שלא רצה לסוממה, ר' חייא. תלמודו, מנין לו. שכלה כמותו ססתמה בברייתא (יבמות א.). גדולה מותרת. ולא חסרי בני קטנה עליה. דלגבי גדולה פתח הוא דיש לה שור מחלן ומחלן והיו כשתי חצירות ופתח אחד צביהן דלא אסרן אהדרי, ולקמן מוקי לה בשאין קטנה רחבה יותר מעשר דאי יותר מעשר לא היו פתח גבי גדולה (עירך ח.). וקטנה אסורה. ולדדיה לאו פתח הוא אלג פירשה ונעשית רשותן של בני גדולה שהיו צביהן פתח לא אסרן אהדרי כדאמרינן בפיר' (לעיל עו.) בפיר' חלון (לעיל עו.) נספין הסתל עד עשר אמות, אם רלו מערבין שנים חצי מותרין אחד, מפני שהוא כפתח ושיניהם מותרים זה בזה (עירך ז.).

ומי אמר ר' יוחנן הכי. הלכה כר' שמעון ^(א) ואפילו עירצו דחצירות רשות אחת: ובגדנז שלא יורידו **למטה**. אלמא אסור להוציא מחצר לחצירתה אי אמרת בשלמא בעירצו אסור אוקימנא להא בעירצו אבל השתא במאי תוקמא: **שלא יא** **זה עומד במקומו**. בקרקעית החצר. ל"א **שיהא זה עומד במקומו** גרסינן ועל ראש הכותל קאמר: **וכי רבי לא שגאה**. למשנה זו במשמתינו: **רבי חייא. שקידר** וסתם את הבצייתא ותלמידו **היה: מניין לו**. זה הפירוש ולעולם למטה דסתם רבי מתני' בצמים קאמר **שלא יוריד מראש הכותל** ויוליך לביתו: **ומורכב אחס צנייהס**. לא שגא שלהס ולא שגא של אחריס דהא חוקמא כר"ס שאין חילוק רשות אלא בצמים וכגון שאינה פרוצה לרשות הרבים: **אחס עירצה**. לעצמה וסכימי מלני דצמים בגווה: **אמר רב הונא נוסחין המורכב** **לנו** **שלא עירצה**. להוציא לה כלים שצבתו בחצר דהא לא סכימי צה מלני דצמים הואיל ולא עירצה אבל לשעירצה לא דרב הונא תלמידו דרב הוה דלמר הלכה כר"ס בשלא עירצו אבל עירצו **לא: וחייא בר רב אמר אף לשעירצה**. אי ששמעיה מתאבא אף לשעירצה נותנין אותה ומדעתא אני מפרש דהאי דלמר אבא אף לשעירצה לאסור את שתייהן קאמר דגור לא עירצה אטו עירצה דאי מפקי הני לגווה הני נמי אתו ומפקי: **וא"ס. צמה ששמעתי אף לשעירצה להמיר קאמר אבא דשתייהן מותרות** ולא גור אבא בעירצה משום מלני דצמים קשיא לי במילתא דלפא דלמר לעיל [אל]. הלכה כר"ס והוא שלא עירצו אבל עירצו לא מפני מה אין נותנים חצר שלא עירצה לחצר שעירצה תכניס כליה לתוך חצירתה ותוציאס הא לא גזר רב צחורצה כלומר נהי נמי דתשני לי דהא דלמר רב לעיל אבל עירצה לא מודה הוא דאותה שלא עירצה מנכסת ומוציאה כליה לתוך שעירצה דהא לא סכימי צה בשלא עירצה מלני דצמים ואע"ג דצהא

סכימי לא חיישינן דסתמא כי משתמש איניס משתמש ולא צחצריה. מיהו קשיא לי אמאי אסר אבא כשעירצה להכניס לשלא עירצה הא לא גזר לגבי חורצה: **הסס כיון דמינעור**. כלומר אף לשעירצה דקאמר רב להיתר קאמר וגבי חצירות אמאי גזר משום דכיון דמינעירי כלים בחצר סכימי לאפוקי מלני טובא: **איכא דלמרי חייא בר רב אמר אף לשעירצה וספיסן מוסרוס ואס פלמר שסין אסורות**. וטעמנא משום דשמעינן ליה לאבא דקאמר אבל עירצו לא אלמא על כרחך אפילו דחקת למילתיה דלפא לאוקומנא להאי דלסר כשעירצה הוא דלסר לטלטל כליה לשלא עירצה אבל שלא עירצה מותרת לתוך שעירצה שמעינן מיהא דאין נותנין שלא עירצה לשעירצה אלמא גזר בעירצה משום מלני דצמים ובחורצה נמי על כרחך שעירצה אסורה צה וכי אמר אבא דיהצי לה לתרווייהו לאיסורא קאמר לא דמי: **הסס**. גבי חצירות כיון דמינעירי מלני בחצר חצירו כבחצירו עידיי לאפוקי לה מלני טובא וחיישינן דלא ליפוק לה מלני דצמים אבל חורצה לא: **במתני' הגדול מוסר**. להכניס לו כלי הבית שלמטה ואין בני קטן אוקרין עליו דלגבי גדול הך פרצה פתח הוא דשרי צגיפופי וכגון דאין הפרצה יותר מעשר אבל קטן אסור לו להוציא כלי הבית דבני גדול אסרי עליה דנפערן לו צמלווא. ודצרי הכל היא דאפילו ר' מאיר לא אמר גגין רשות אחת אלא לכלים שצבתו צתוכן אבל לכלים שצבתו בצמים לא דומיא דחצר קטנה שנפרצה לגדולה דלכויל עלמא חצירות רשות אחת הן ולענין כלי הצמים אסרה גדולה אקטנה: גדולה מוסר. להוציא כלי הצמים שצה אס עירצה לעצמה ולא אסרי עלה בני קטנה: **גב' פרסי**. חצר וגג: **מה חצר דמינכרא מחילפא**. שהרי יש לה מחיצות: אף גג נהי נמי דשרינן ליה במחיצות תחתונות משום גוד אסיק מיהו מחיצות ינכרות בעינן שלא יהא גג צולט חוזה להס דאי לא מינכרא לא אמרינן גוד אסיק וגדול נמי אסור דאין לו שום מחילה וכל שאין לו מחיצות אינו רשות היחיד. כל גגין שלהן חלקין היו ולא משופעין: **ולשמואל**. דלמר [פט]. אפילו לא מינכרא אמרינן גוד אסיק להכי תננהי גבי הדדי דמה חצר דדרסי לה רצים אף גג האי דקתני קטן אסור משום דדרסי רצים מזה לזה דהוי לה מחילה תחתונה צשיניהס מחילה נדרסת ולא מליית למיגד ואסוקא אבל אי לא דרסי צהן אף קטן שרי דלמרינן גוד אסיק ותפסיק המחילה ציניהס ואע"ג דמכסיה ולא מינכרא: **דיוירי גדולה**. מושלין בקטנה ומושכינ אותה אללן: ואין דיוירי קטנה. מושלין בגדולה למושכה אללן: **אסור לזרוע אס הקטנה**. דכמלן דהויא קטנה כולה צתוך גדולה דמי ואפילו מרחיק ארבע אמות מן הגפנים שאפילו צתוך הגדולה מותר להרחיק ולזרוע הכא אסור דקתני מתני' מפני שהיא כפתחה של גדולה אלמא כולה כחד פתח משוה לה: ^(א) **גפנים מוסרין**. דהא אין דיוירי קטנה מושלין בגדולה:

כל גגות פרק תשיעי עירובין

צב.

והא אמר רבי יוחנן הלכה כסתם משנה. וקשה דסתם ואח"כ מחלוקת הוא ואמר צהחולץ (ויצמות דף מז.): דאין הלכה כסתם ואע"ג דלכל הפחות חשיב סתם כרצים כלפי היחיד הכא אין נפקא מינה דצללו הכי פליגי רצנן עליה ומירן הרר"א כהן דעיקר קושיא לר"י אינה אלא דלא גזר וצוה הדבר הוי מחלוקת ואח"כ סתם מחלוקת בשלש חצירות צמי שהוציאורו (לעיל דף מה.): וסתם צפרק חלון (לעיל דף עו.): אבל הכא לא פליגי צגזירה: **מפני מה אין נותנין חצר שלא עירבה** **לחצר שעירבה**. משום דאיירי צלחת עירצה ואחת לא עירצה נקט האי ליטנא והוא הדין דהוה מלי למימר מפני מה אין נותנין חצר שעירצה לשעירצה ובקונטרס פירש שפיר:

איכא דלמרי אף לשעירבה **ושתייהם מותרות**. לפי האיכא דלמרי קשיא הא דלמר צפרק הדר (לעיל דף עד). ר' יוחנן אמר ^(א) אף לחורצה ורבי יוחנן לטעמיה דלא גזר דילמא אמי לאפוקי מלני דצמים לחצר והכא נמי לא גזר דילמא אמי לאפוקי מלני דצמים לחורצה ומלי לטעמיה הוא דהא אפילו רב דגזר הכא גבי חורצה לא גזר:

אף גג דקא דרסי לה רבים. היינו כלישנא קמא דרב יוסף דלעיל ^(א) **גפנים בגדולה אסור לזרוע את הקטנה**. למד (לעיל דף ט.): נראה מצמוץ ושוה מצפנים נידון משום למי ופתח מיירי צנכסנין כותלי קטנה לגדולה: גפנים

והקטן אסור ^(א) ^(ב) חצר ^(ג) גדולה שנפרצה לקטנה גדולה מותרת וקטנה אסורה מפני שהיא כפתחה של גדולה: **גב' למא ר' למיתני תרתי לרב קתני גג דומיא דחצר מה חצר מנכרא מחיצתא אף ^(ב) גג נמי מנכרא מחיצתא ולשמואל גג דומיא דחצר מה חצר דקא דרסי לה רבים** אף גג נמי דקא דרסי ליה רבים יתיב רבה ורבי זירא ורבה בר רב חנן ויתיב אביי גבייהו ויתבי וקאמרי שמע מינה ממתניתין דיוירי גדולה בקטנה ואין דיוירי קטנה בגדולה כיצד ^(א) גפנים בגדולה אסור לזרוע את הקטנה הוא זרע זרעין אסורין גפנים

עירצה שכימי לא חיישינן דסתמא כי משתמש איניס משתמש ולא צחצריה. מיהו קשיא לי אמאי אסר אבא כשעירצה להכניס לשלא עירצה הא לא גזר לגבי חורצה: **הסס כיון דמינעור**. כלומר אף לשעירצה דקאמר רב להיתר קאמר וגבי חצירות אמאי גזר משום דכיון דמינעירי כלים בחצר סכימי לאפוקי מלני טובא: **איכא דלמרי חייא בר רב אמר אף לשעירצה וספיסן מוסרוס ואס פלמר שסין אסורות**. וטעמנא משום דשמעינן ליה לאבא דקאמר אבל עירצו לא אלמא על כרחך אפילו דחקת למילתיה דלפא לאוקומנא להאי דלסר כשעירצה הוא דלסר לטלטל כליה לשלא עירצה אבל שלא עירצה מותרת לתוך שעירצה שמעינן מיהא דאין נותנין שלא עירצה לשעירצה אלמא גזר בעירצה משום מלני דצמים ובחורצה נמי על כרחך שעירצה אסורה צה וכי אמר אבא דיהצי לה לתרווייהו לאיסורא קאמר לא דמי: **הסס**. גבי חצירות כיון דמינעירי מלני בחצר חצירו כבחצירו עידיי לאפוקי לה מלני טובא וחיישינן דלא ליפוק לה מלני דצמים אבל חורצה לא: **במתני' הגדול מוסר**. להכניס לו כלי הבית שלמטה ואין בני קטן אוקרין עליו דלגבי גדול הך פרצה פתח הוא דשרי צגיפופי וכגון דאין הפרצה יותר מעשר אבל קטן אסור לו להוציא כלי הבית דבני גדול אסרי עליה דנפערן לו צמלווא. ודצרי הכל היא דאפילו ר' מאיר לא אמר גגין רשות אחת אלא לכלים שצבתו צתוכן אבל לכלים שצבתו בצמים לא דומיא דחצר קטנה שנפרצה לגדולה דלכויל עלמא חצירות רשות אחת הן ולענין כלי הצמים אסרה גדולה אקטנה: גדולה מוסר. להוציא כלי הצמים שצה אס עירצה לעצמה ולא אסרי עלה בני קטנה: **גב' פרסי**. חצר וגג: **מה חצר דמינכרא מחילפא**. שהרי יש לה מחיצות: אף גג נהי נמי דשרינן ליה במחיצות תחתונות משום גוד אסיק מיהו מחיצות ינכרות בעינן שלא יהא גג צולט חוזה להס דאי לא מינכרא לא אמרינן גוד אסיק וגדול נמי אסור דאין לו שום מחילה וכל שאין לו מחיצות אינו רשות היחיד. כל גגין שלהן חלקין היו ולא משופעין: **ולשמואל**. דלמר [פט]. אפילו לא מינכרא אמרינן גוד אסיק להכי תננהי גבי הדדי דמה חצר דדרסי לה רצים אף גג האי דקתני קטן אסור משום דדרסי רצים מזה לזה דהוי לה מחילה תחתונה צשיניהס מחילה נדרסת ולא מליית למיגד ואסוקא אבל אי לא דרסי צהן אף קטן שרי דלמרינן גוד אסיק ותפסיק המחילה ציניהס ואע"ג דמכסיה ולא מינכרא: **דיוירי גדולה**. מושלין בקטנה ומושכינ אותה אללן: ואין דיוירי קטנה. מושלין בגדולה למושכה אללן: **אסור לזרוע אס הקטנה**. דכמלן דהויא קטנה כולה צתוך גדולה דמי ואפילו מרחיק ארבע אמות מן הגפנים שאפילו צתוך הגדולה מותר להרחיק ולזרוע הכא אסור דקתני מתני' מפני שהיא כפתחה של גדולה אלמא כולה כחד פתח משוה לה: ^(א) **גפנים מוסרין**. דהא אין דיוירי קטנה מושלין בגדולה:

אע"פ דדרסי ליה רבים שרי. חצר גדולה שנפרצה לקטנה גדולה מותרת והקטנה אסורה. כשתמציי לומר דיוירי גדולה בקטנה, כלומר כל הדר בגדולה כאילו בקטנה הוא דר, שהקטנה כמכללה של גדולה היא, ואין דיוירי קטנה חשובין ככלל דירה הגדולה. עכשיו אם יהיו בגדולה שריגי גפנים, אסור לזרוע בקטנה שחשובין הגפנים שבגדולה כאילו גם בקטנה הן נטועים, ואם זרע בקטנה נאסרו אותן הזרעים.

ה א טור ש"ע א"ח סי' ב
שער סעף ד:

ו ב מיי פ"ג מהלכות עירובין הלכה כד סמנ לאין סה ועשין א טור ש"ע א"ח שם סעף ג:
ז ג טוע"ע שם סעף ד ופי' שמה סעף טו:
ח ד מיי פ"ו מהלכות כלאים הלכה יט וטוע"ע י"ד סי' רלו סעף מט:

רבינו חננאל

ומי אי' יוחנן הלכה כר' שמעון, דתני בין גג בין חצר רשות אחת הן, והא איהו דאמר הלכה כסתם משנה, ותנן בכותל שבין שתי חצירות דהיא סתמא, היו בראשו פירות אילו עולין מיכן ואוכלין, ואילו עולין מיכן ואוכלין, ובלבד שלא יורידו למטה, ואי רשות אחת הן אמאי לא יורידו למטה, ופרקינן, מאי לא יורידו למטה דקתני למטה דבתים, כלומר שיכנסו בבתים אבל בחצר שרי. איני והא תני ר' חייא ובלבד שלא יעמד זה בחצירו ויאכל וזה בחצירו ויאכל, הנה אפילו בחצר אסור. ודחי כי רבי לא שגאה ר' חייא מניין לו, כלומר דבר שלא שגאו (ריב"ז) במשנתנו ר' חייא תלמיד ר' מניין ^(א) בידו משנה שלא שגאה רבי, כמכלל זו שאינה שנויה במשנתנו לאו דסמכא היא. איתמר שתי חצירות וחורבה אחת צביהן. חצר אחת עירבה עם הבתים והאחרת לא עירבה, אמר רב [הונא] נותנין חורבה לו, לאותה שלא עירבה. אבל [אין] נותנין אותה לאותה עירבה. גזירה שמא יוציא מני דקנו שבתיה בבתים מן הבתים לחצר ומן החצר לחורבה. חייא בר רב כר. איכא דאמרי חייא בר רב אמר אף נותנין זו החורבה גם לחצר שעירבה ושניהן מותרות הן בחורבה, וא"ת מפני מה אין נותנין חצר שלא עירבה לחצר שעירבה, ונאמר כי כל החצירות רשות אחת הן. ההם בחצירות כיון דמינעירי מני דבתים לחצר אתו לאפוקינהו בחצר שלא עירבה, אבל בחורבה לא מניערי, הילכך לא (אתי') גזי'רנן גזירה דילמא אתי לאפוקי מני דבתים לחורבה. מתני' גג גדול סמוך לגג קטן כר. למה לי למיתנא גג ולמה לי למיתנן חצר. לרב קתני גג דומיא דחצר מה חצר דמינכרן מחיצתא אף גג דמינכרא מחיצתא, הוא [דמותר] לטלטל. אבל גג כיון הגגין דלא מינכרא מחיצתא, אין מטלטלין בו אלא ג' אמות. לשמואל קתני גג דומיא דחצר מה חצר דקא דרסי לה רבים, אף גג

האקטנה כמכללה של גדולה היא, ואם זרע בקטנה נאסרו אותן הזרעים.

^[א] כ"ה צמ"י